

XAVIAN EVOLUZIONE XN270

Het aardige van luidsprekers is dat sommigen instant op een indringende manier niet doen wat er van verwacht mag worden, of bij wijze van verrassing volledig voldoen aan het ideaaltype van een neutrale, superdynamische en gebalanceerde weergever die een verbluffende stage neerzet, strak en snel in het laag is en dat fraaie en brede middengebied presenteert. Tegenwoordig kan dat lukken met een goedgekozen modelletje onder de 500 euro. In de luisterruimte staat de toch wat duurdere Xavian Evoluzione XN270 in maple, op de bijbehorende ST 612 Metallico stand. Het doet allemaal wat Italiaans aan en doet denken aan de hier verblijvende Astera van Diapason.

'Transparent & eerlijk'

tested

MUSIC
emotion

25

INEXT

Helemaal mis natuurlijk, want Xavian komt uit de Czech Republic en is gevestigd in Kladno. Partners van Xavian zijn onder andere de Staatsopera in Praag en Scan Speak. Maar, oprichter Roberto Barletta is wel van Italiaanse afkomst. Dat is absoluut terug te vinden in de vormgeving, de keuze voor materialen en de fraaie afwerking. De Evoluzione is een verdere ontwikkeling van de bekende XN270 (uit 1998). Opvallend is dat deze relatief kleine monitor beschikt over een gesloten behuizing. Technisch gezien is een gesloten behuizing ideaal. Het geeft een heel geleidelijk aflopend laag en mist de grilligheid van poortsystemen. Het gevaar van een kleine gesloten behuizing is dat de laagoutput te gering is en dat het rendement minder hoog is. De uiterlijke kwaliteitsindruk zet zich intern voort, waar de 180 mm Scan Speak Revelator verantwoordelijk is van

42 Hz (-3 dB) tot 2200 Hz. Daarboven opereert een 29 mm Scan Speak soft dome driver die reikt tot 32000 Hz. De filtering is first order, de gevoeligheid 87 dB, het gewicht 13 kg en de impedantie ligt nominaal bij 6 ohm. De afmetingen van deze met een schuin aflopende voorkant voorziene monitor zijn 345 x 210 x 360 mm. Het frontpaneel is van 30 mm MDF en intern zijn er braces. De demping is opgebouwd uit foam, bitumen en piramides. Die laatste breken interne staande golven. Met de meetcomputer zijn even een snelle waterfall en andere grafieken gegenereerd. Het filter zorgt voor een zeer vlakke overgang tussen de drivers en het impedantieverloop is zeer lineair. Dat resulteert uit de toepassing van drivers met het kwaliteitsniveau van de Scan Speaks. Gezien de meetdata is deze weergever makkelijk aan te sturen. Audiofielen die geloven in kostbaar

hang- en sluitwerk zullen blij zijn met de WBT Platinum Signature binding posts. Roberto geeft aan dat deze Evoluzione representatief is voor het geluid dat weergevers zouden moeten presenteren. In het leveringsprogramma van Xavian bevinden zich ook vloerstaanders, subwoofers, centerluidsprekers en de 'Mondiale' coaxiale luidsprekerkabel.

Aansluiten

Zoals al eens eerder gecommuniceerd, is het beoordelingscriterium voor luidsprekers en andere componenten de mate van realiteit die haalbaar is. Het bereiken van die realiteit is hier en daar wat lastig, maar het herkennen daarvan feitelijk erg eenvoudig. Haal eens een accordeon, wat percussie-instrumenten, een trombone, een fluit, een Hammond orgel, een beetje volumineuze alt-zangeres, een Fender Strat, een draaiorgel en

Beyoncé Knowles in huis. Even surfen op Marktplaats en je komt een heel eind. Activeer al deze stemmen en instrumenten en luister goed. Dat is namelijk de realiteit. Zo klinken echte stemmen en muziekinstrumenten. Leg deze ervaringen vast op de harde schijf tussen de oren en vergelijk ze steeds met hifi-componenten. Vergelijk altijd met dit concept van de werkelijkheid. Vergelijk nooit met een bestaand hifi-systeem. In 90 % van de gevallen stikt dat van de fouten en voordat je het weet wordt dat je eigen foute referentie. Gebruik dus je 'mental fantasy reality reel' en ga daarmee op stap naar shows, winkels en audio-buddies. Hoe vaker je oefent, hoe sneller je foutloos systemen kunt beoordelen en vooral zelf kunt bouwen. In termen van technische systeembouw bestaat (de illusie van) realiteit vooral uit dynamiek, neutraliteit, een gevoel van pace & rhythm, snelheid, een juiste tonale balans en een grote en goed gefocuste stage. Ook moet er iets zijn van 'natuurlijkheid'. In de zin van een systeem dat als zodanig niet opvalt. Er moet een gevoel zijn van een rechtstreekse verbinding tussen de luisteraar en wat er tijdens de opname gebeurde. Een luidspreker, hoe goed ook, kan nooit een realistische performance neerzetten indien het toegevoerde signaal een aan-

tal basiseigenschappen mist. Dat begint al met digitaal. Digitaal mist gedeeltelijk de dynamiek van analoog, mist een deel van de harmonische content en klinkt ook minder 'real time' zoals een 78-toeren grammofoon of gewone langspeelplaat dat kan. Maar ook niet elke platen-speler levert die dynamische energie. Zo dient ieder component in de keten, inclusief de opname, aan bepaalde voorwaarden te voldoen. Tenslotte speelt de akoestiek nog een rol. Het gaat uiteindelijk om een zeer intelligente match van componenten, die met elkaar net doen wat wenselijk is.

Luisteren

De Xavian klinkt zeer lineair en gelijkmatig met een topklasse weergave van details. Dat gebeurt allemaal zonder benadrukking van specifieke frequentiegebieden, zodat er geen sprake is van een specifiek herkenbaar 'hifi-geluid'. Dat laatste betekent dat je naar het systeem luistert en niet naar de opname. De Xavian kenmerkt zich ook door een bepaald type verfijning en subtiliteit, maar niet op een manier die afleidt van de werkelijkheid. Live instrumenten en stemmen klinken namelijk niet zijig, soft en laid back. Het middengebied heeft de neutraliteit en lineariteit die afkom-

stig zijn van echte studio-monitoren. Dat betekent in dit geval dat duidelijk waarneembaar is hoe de diverse vocal microfoons klinken. Meestal sneeuwt die informatie enigszins onder door kleuring en fase-problemen in dit gebied. De Xavian zet een mega-stage neer. Ruimtelijke informatie dient uiteraard in de opname te zitten en is ook voor een (klein) deel afhankelijk van de elektronica. Voor het grootste deel is het echter een 'dial-in' fenomeen, hetgeen betekent dat je het zelf in de hand hebt. Het overgrote deel van de moderne luidsprekers hebben weinig moeite met ruimtelijke weergave. Dat betekent dat de stageweergave vrijwel volledig te sturen is. Wie luidsprekers echt goed kan plaatsen, kan vrijwel elke vorm en grootte van de stage neerzetten. Van nature is de Xavian neutraal, maar niet zo nagelneutraal als sommige professionele monitoren. Door die neutraliteit laat deze luidspreker heel goed de klankmatige verschillen tussen opnamen horen. Het Largo uit Piano Sonate No.4 van Beethoven (Pentatone 5186-023), uitgevoerd door Mari Kodama, heeft een fraaie lichtwarme en sfeervolle gloed. Dat komt helemaal terug via de Evoluzione's. Idem voor het meeslepende en magistraal gespeelde 'Un Sospiro' van Liszt, uitgevoerd door Nobuyuki

Tsujii (Challenge cc72526). Het laag is, gezien de beperkte omvang van de behuizing en het gesloten principe, indrukwekkend goed. Hoewel het voldoende 'power' kan leveren, gaat het vooral om de kwaliteit. Het is zeer goed gedefinieerd en erg gelijkmatig. Vanzelfsprekend verliezen de allerlaagste frequenties aan kracht, maar ze blijven waarneembaar. Dat wordt duidelijk door een opname te beluisteren die ondergetekende enige tijd geleden maakte. 'My Heart's in the Highlands' is een werk van Arvo Pärt dat uitgevoerd werd door mezzosopraan en kerkorgel. Het orgel gaat hier dieper dan een televisie-dominee en de laagste tonen waren tijdens de recording-sessie alleen voelbaar. Die voelbaarheid valt buiten de competentie van de Evoluzione, maar het gros van de laagste frequenties was absoluut waarneembaar. Voor de 'laagtest' werden Ayre eindversterkers gebruikt. Die hebben namelijk

een ijzeren greep op de weergave van de laagste registers. Duidelijk is uit al deze luisterervaringen dat deze Xavian een zeer communicatieve weergever is die duidelijk betrokkenheid afdwingt. De laatste test betreft de 'reality-check'. Rondom de Xavian werd het systeem gebouwd dat onder andere de Paradigm SE3 tot flinke niveaus van realisme aanzet. In dit systeem zijn de kabels uiteraard volledig onhoorbaar. Met diverse metingen is redelijk vast te stellen of een kabel elektrisch matched. Vervolgens dient de betreffende kabel geen enkele invloed op het geluid te hebben. Kabels die naast de verbindingfunctie ook nog hun invloed doen gelden, verdienen de shredder. Hoewel cd-geluid een stukje in de buurt komt, zeker vanaf de hier even aanwezige Teac/Esoteric drive, zet analoog de overtreffende trap neer. Twee platen die fraai demo-materiaal vormen zijn een opname van het be-

kende straatorgel 'De Arabier' (Fontana 826 284 QY) en de bekende 'Inflation Blues' met Jack DeJohnette en Chico Freeman (ECM 1244). Het draaiorgel staat letterlijk voor je neus en 'Starburst' laat extreme dynamiekverschillen horen, begeleid door drums die met een enorme power en drive de luisterruimte ingeslingerd worden.

Conclusie

De Xavian XN270 Evoluzione is een topklasse weergever voor een alleszins acceptabele prijs. Neutraliteit, lineariteit, een voortreffelijke definitie over het hele bereik, een fraaie en diepe laagweergave, een spectaculaire stage en een betrokkenheid afdwingend niveau van 'pace & rhythm' zijn hier de unique selling points. Bij deze weergevers hoort ook nog de omschrijving 'transparant en eerlijk'. Ze zijn zo min mogelijk aanwezig als hoorbare factor. Aan de toekomstige eigenaar (m/v) de taak om al dat moois naar voren te halen door de juiste opstelling en match met aansturende componenten.

Ruud Jonker

PRIJS
XAVIAN XN270 EVOLUZIONE € 1500,- PER STUK

D&D AUDIO
TEL: +31-(0)6-51568846
E-MAIL: H.DOLLEMAN@CHELLO.NL
WWW.DENDAUDIO.NL

END

